

Revolutionär?

Vad innebär det att vara revolutionär?

I svenska akademins ordlista förklaras ordet "revolution" med "omvälvning, omstörtning, statsvälvning", och den som aktivt deltar i sådana tillställningar är, enligt ordlistan "revolutionär".

För folk i allmänhet är nog oftast revolutionär någon som med våld försöker störta en regering och vända upp och ned på samhället. Bland "revolutionära" organisationer tänker de då på terrorister som bränner av bilbomber i Mellanöstern eller utdelar nackskott i Baskien. Ja, tanken går kanske till och med till nynazistiska grupper, "högerrevolutionärer" som vill omstörta samhället åt ett annat håll än "vänsterrevolutionärerna".

Men när vi socialister talar om revolutionärer, menar vi inte omstörtare i allmänhet. Vi känner ingen särskild sympati för alla som vill omstörta och ser inte viljan till radikal förändring som någon allmän dygd, frikopplad från det syfte och de metoder som den viljan uttrycker.

Det är förstas lätt att förstå när

vi talar om nynazistiska "högerrevolutionärer". Att de använder utomparlamentariska metoder för att störta en regering är ingenting vi känner någon sympati för. Själva syftet med deras kamp är ju motsatsen till vår.

Men det här icke-existerande släktskapet kan också gälla andra omstörtare; sådana med religiösa förtecken förstås, som kristna eller muslimska fundamentalister, men också vänsteromstörtare som kanske tycks dela våra långsiktiga mål. Den tyska s k Baader-Meinhof gruppen, Röda Arméfraktionen, på 70-talet hade ju en slags socialistisk målsättning. Men gruppens metoder förstörde varje möjlighet att nå målet.

Så det är omöjligt för oss att känna någon samhörighet med dem inom någon sorts "revolutionär familj".

Nej, när vi talar om vår egen rörelse som revolutionär menar vi något helt annat än omstörtning i allmänhet. Vi talar om revolutionär i marxistisk och socialistisk mening. Så, vad betyder det?

Jo, vi förenas kring den revolu-

tionära uppgiften:

Att försöka avskaffa kapitalismen och ersätta den med en demokratisk och folkstyrd hushållning för människornas behov istället för privat vinst.

och ersätta den med en demokratisk och folkstyrd hushållning för människornas behov istället för privat vinst.

Här finns inte plats att gå in så mycket på skälen för denna nödvändiga omvandling. Svälten, slummen, folksjukdomarna, orättvisorna, krigen, förtrycket och hoten

mot det ekologiska systemet och själva livets förutsättningar.

Vi inbillar oss inte att det vi kallar socialism är något trollspö som löser alla de här världsproblemen och alla mänskliga problem.

Men det vi är övertygade om är att kapitalismen inte har någon egentlig möjlighet att komma till rätta med dem. Tvärtom, kapitalismen är själv en av de viktigaste källorna till problemen.

Kapitalismen

Det är kapitalismen - produktionen för en världsmarknad som domineras av jättelika bolag vars enda mått på framgång är vinsten - som gör det omöjligt för världsbefolkningen att bryta sig ur fattigdom och underutveckling. De svältande miljonerna i Etiopien och Somalia är ingen bra marknad för storföretagen, därför räknas inte deras behov. Det är lönsamt för livsmedelsjättarna att tvinga jordbruksbefolkningen i Västafrika att odla jordnötter för export istället för mat åt sig själv. Och så skickar vi tillbaka några smulor av vinsterna i form av u-hjälp som de hungriga

måste ta emot, på våra villkor.

Och ett av de viktigaste villkoren, garanterat av den rika världens frihandelsorganisationer som WTO, är just att hålla landet öppet för de stora exportföretagen.

Det är kapitalismen som i en gigantisk ond cirkel vänder industrialismens historiska möjlighet -grundläggande välfärd för alla och kortare arbetstid - till en konsumtionsfälla som riskerar att förstöra livets förutsättningar.

När vi talar om att avskaffa kapitalismen, menar vi inte att alla ska äta ur samma risskål eller gå i samma kläder. Då pratar vi inte om

att avskaffa allt personligt ägande, all tävlan, allt privat och alla skillnader.

Nej, vi talar om att avskaffa den privata vinsten, det privata berikandet, som dominerande drivkraft och måttstock i samhället. Vi talar om att avskaffa det privata ägandet av de viktigaste resurserna, de som avgör vårt samhälles utveckling.

Först om vi, alla människor, gemensamt och demokratiskt kan bestämma över samhällets viktigaste tillgångar har vi en chans att angripa roten till världsproblemen.

Då har människorna en chans att medvetet besluta förändra de onda kretsloppen. Då skulle vi kunna avbryta den utplundring av de fattiga

folken som vår del av världen gör sig skyldig till. De skulle därmed kunna utveckla sin egen livsmedelsförsörjning utan våra allmosor. Själva skulle vi tvingas förändra mycket av den förslösande livsstil som drivits fram av vår kapitalism. Men i gengäld skulle vi få ett rikare utbyte med folk över hela jorden som växte och skapade utifrån sina verkliga förutsättningar, och inte hölls i fattigdom och slaveri.

Då skulle vi ha en möjlighet att omvandla industrialismen till befriare istället för en förslavare.

Vi har ju aldrig fått se att se vad industrin hade kunnat åstadkomma om den styrts av allas behov och intressen.

Ett friare liv

För den tidiga arbetarrörelsen var maskinen och tekniken ett av de verktyg som, i arbetarnas händer, skulle skapa ett friare liv. Om alla delade på slitet och produktionen samordnades efter de viktigaste behoven och om resultatet av arbetet fördelades rättvist, då skulle den påtvingade arbetstiden kunna förkortas till bara några timmar om dagen. Resten av tiden skulle människor kunna ägna åt det fria arbetet,

till att skapa, lära, leva och sköta sitt samhälles olika funktioner.

Då skulle det inte behövas en sådan väldig samhällsapparat för att hålla en stor del av befolkningen i tvångsarbete under den största delen av deras aktiva tid.

Då skulle inte så många institutioner krävas för att sköta mängder av uppgifter som människorna på ett naturligt sätt kunde ta hand om i vardagen.

Då skulle det inte krävas särskilda eliter i samhället som skötte det mesta av kultur, politik, administration och styrning.

Då, när basbehoven var täckta, skulle individualiteten frodas som aldrig tidigare och människorna kunna försöka förverkliga sina egna livsmöjligheter på ett helt annat sätt än i dag. Marx drömde själv om ett samhälle där arbetaren skötte maskinen på förmiddagen och var, som han sa, litteraturkritiker på eftermiddagen.

Men så blev det inte.

Vi fick industrialism på kapitalistiskt vis där arbetarklassen hölls kvar i ett tvångsarbete som finansierar de som organiserar tvånget, de som reparerar de tröttkörda och olyckliga och de som underhåller och fostrar.

Och moroten för att få det hela accepterat var: en ständigt växande konsumtion och förbrukning - av allt.

En Viktor Lebow, marknadsanalytiker, sammanfattade för femtio år sedan den konsumtionsideologi som medvetet och systematiskt började pumpas ut till den amerikanska allmänheten efter det senaste världskriget: *“Vår mycket produktiva ekonomi... kräver att konsumtion upphöjs till en livsstil, att vi förvandlar inköp och användning av varor till ritualer, att vi*

söker tillfredsställelse i konsumtion... Vi har behov av att saker och ting konsumeras, bränns upp, slits ut, byts ut och slängs bort i en ständigt ökande takt”.

Utan konsumtion för konsumtionens egen skull kunde inte industrialismen på kapitalistiskt vis fungera.

Om företagsvinsterna ska kunna hållas uppe får strömmen av varor aldrig mätta behoven. Om så sker måste nya modeller skapas eller nya behov exploateras - eller rent av uppfinnas.

Den onda förbrukningscirkeln kan bara brytas om människorna tillsammans får en chans att besluta över produktionen.

Det är den första punkten som förenar oss – som marxistiska revolutionärer. Den andra punkten som förenar oss handlar om hur detta ska göras möjligt.

Klassamhället

För länge sedan, på 1820-talet, dominerades det socialistiska tänkandet ännu av de så kallade "utopiska socialisterna". Det var socialister som funderade ut fina harmoniska lyckoriken där allt var rättvist och ordnat till det bästa. Bara man lade fram dessa planer på en bättre samhällsordning riktigt pedagogiskt för de styrande borde det gå att övertyga dessa om det fina i kråksången, tänkte man.

Men det var inte illvilja eller dålig upplysning som fick samhälls härskande grupper att nonchalera socialisternas fina idéer.

Det kapitalistiska systemet krävde att kapitalägarna jagade högsta möjliga vinst. Det var- och är- systemets själva drivkraft och motor.

Den som blev för blödig och började ta andra hänsyn konkurrerades ut.

Makthavarna inom kapitalismen - liksom i varje klassamhälle - är de som själva motsvarar systemets krav, ja som är dess egna skapelser. Ju viktigare position du har i ett sådant system desto viktigare är det att du har just de egenskaper

som krävs där. Ska du exempelvis se till att stålindustrin går med vinst får du inte vara för vek inför de tusentals som du ska avskeda. Då tas helt enkelt din plats av någon som är litet mer känslökall eller har större förmåga att avskärma sig mot medmänniskors lidande. En mur av pengar mellan dig själv och andra plus litet övermänniskoideal är förstås inte heller i vägen.

De utopiska socialisterna insåg inte att systemet krävde en viss typ av människor vid rodren och inte heller vilken oerhörd makt dessa härskare hade; ekonomiskt genom sitt kapital, politiskt genom överhetsstaten och ideologiskt genom att dominera hela det offentliga livet med sina värderingar. Ett ideologiskt övertag som dessutom ständigt återskapade sig självt genom det dagliga livets krav: en människa som är tvingad att sälja sin arbetskraft till högstbjudande för att klara brödfödan åt sig och sin familj måste acceptera "spelets regler" och ta de möjligheter som bjuds inom ekorrhjulet. Att bryta sig ur det kan vara liktydigt med personlig

katastrof.

Klassamhällets logik är så obönhörlig att såväl makthavare som de maktlösa under normala förhållanden oftast är övertygade om att deras värld är av naturen given. Karl Marx uttryckte det en gång med orden: "Människans medvetande bestäms av hennes samhälleliga vara", det vill säga människans

tänkande präglas av hennes roll i samhället.

De utopiska socialisterna förstod inte att härskande klasser därför inte kan talas till rätta av aldrig så förnuftiga argument utan måste pressas och tvingas av andra samhällskrafter.

Klasskamp

För att skapa en gemensamt styrd hushållning måste, insåg Marx och de som kom att följa honom, kapitalets makt brytas. Det kan inte åstadkommas av någon liten kuppgrupp eller terroristliga. Sådana grupper uttrycker en oerhörd underskattning av vad den borgersliga makten representerar. Den kan inte heller brytas av en tillfällig riksdagsmajoritet på endast parlamentarisk väg.

Hur många välmenande socialdemokratiska regeringar har inte till sin häpenhet stött på hårda klasskampsmetoder från borgerligheten när de försökt genomföra reformer som haft stöd hos folket. Vi behöver inte gå till Allendes blodiga nederlag i Chile 1973 när militären krossade den folkvalda regeringens

försök att genomföra sitt program. Vår egen tids svenska verklighet med valutautpressning och krispaket visar bara alltför tydligt vilka metoder de ekonomiska makthavarna är redo till för att driva igenom sin väja.

Nej, det härskande storkapitalets makt kan bara brytas om en ännu väldigare maktfaktor i samhället utmanar och besegrar den.

Den maktfaktorn kan bara vara arbetarklassen i vid mening - inte endast industriarbetarna utan de stora arbetande och maktlösa grupper i samhället som upprätthåller produktion, distribution och det som kallas "reproduktion" (fosttran, utbildning, vård, omsorg osv). Alltså de samhällsskikt som de ekonomiska makthavarna måste hålla

i schack och hämta arbetskraft och värde ur för att kunna härska.

Vår uppgift som revolutionärer, är att försöka bidra till att förena denna breda och brokiga arbetarklass till en sådan maktfaktor i samhället, en maktfaktor som ställer sig uppgiften att bryta kapitalets herravälde och ta över de viktigaste samhällsfunktionerna.

Det är en oerhörd uppgift. Ja, det är den största uppgift en politisk rörelse kan ställa sig; att skifta samhällets grundläggande maktförhållanden.

Enad kraft

Klassmotsättningarna och dragkampen mellan klasserna är ingenting vi önskar utan finns där ändå. Den fråga vi som revolutionärer ställer oss är hur vi ska bidra till att denna kamp förvandlas från att bara blint ödelägga människans resurser och liv till att bli en kraft för den förändring vi talar om.

Motsättningen mellan behov och vinst, mellan nödvändigheten av hushållning och förnuftig planering mot blind marknadskamp och förbrukning existerar ständigt

Det handlar om att genomföra en förändring av den storleksordningen som när den framväxande borgerligheten för ett par hundra år sedan trängde undan den gamla jordägaradeln. Eller som när de gamla slavägarsamhällena från antiken tvingades ge plats åt feodalherrarnas vasallsystem.

Inser man vidden av den uppgiften - då inser man också hur vi måste förstå oss själva: som medvetna ingredienser i den sammanlutning av väldiga samhällskrafter som till stor del äger rum oavsett vår enskilda vilja, inte bara här i Sverige utan över hela jorden.

jorden runt: från diskussionen om nedskärningarna inom skolan här hemma till avverkning av regnskogen på Borneo. Frågan vi som socialister ställer oss är hur vi kan omvandla strävan efter hushållning för behov till politisk makt.

Att förena de stora grupperna av arbetande människor - trots alla skillnader som finns mellan individer - till en politisk maktfaktor som hämtar sin kraft ur klasskampen och som uttrycker behovet av demokratisk hushållning och

planering; det är den uppgift vi ställer oss som revolutionärer.

Då kan vi se vad som är väsentligt och inte slita varandra i bitar kring det underordnade.

Då kan vi också lättare se vilka metoder som har en chans att föra framåt; de som på bästa sätt ökar

självförtroendet, självverksamheten, samhörigheten och viljan att stå på sig inom arbetarklassen.

För bara om de stora grupperna av arbetande människor vill och är beredda att ta över skötseln av samhället är den socialistiska omvandlingen möjlig.

Nytt sätt att styra

Den tredje punkten rör vår övertygelse att förändringen - att bryta kapitalets makt och ersätta den med en gemensamt skött hushållning inte kan ske inom det gamla makt-systemets ramar.

Diskussionerna om parlamentarismen som ofta förts bland socialister handlar inte om att ifrågasätta behovet av ett demokratiskt representationssystem eller allmän rösträtt. Tvärtom handlar den om hur detta ska utformas så att verkligen de stora, idag maktlösa massorna, kan göra sin stämma hörd.

Det nuvarande parlamentariska systemet är inte gjort för att folkmajoriteten ska styra utan för att ge den en känsla av deltagande någon gång vart tredje år.

Vi måste ersätta det nuvarande maktsystemet, den nuvarande överhetsstaten, med en stat som är

kontrollerad från gräsrotsnivå och uppåt av människorna själva.

Det handlar inte om någon omöjlig verklighetsfrämmande utopi av direktdemokrati där alla människor sitter i samma rum och beslutar om allting. Det rör sig om högst praktiska, möjliga och helt nödvändiga förändringar, om ordet demokrati - folkstyre - ska ges en verklig innebörd.

Runt om i världen har arbetande människor, folkets breda lager, gång på gång genom historien försökt skapa former för verkligt folkstyre men kastats tillbaka av klassamhället. Formerna har haft det gemensamma att de byggts på människornas självverksamhet och rätt att fullt ut kontrollera sina representanter.

I exempelvis Pariskommunen 1871, då Paris' arbetarbefolkning

för ett par månader tog över makten, valdes kommunens 90-tal ledamöter genom allmän och lika rösträtt från de olika stadsdelarna. Även flera av myndighetsapparatusens viktigaste funktioner utsågs genom valen (ungefär som fallet är med lokala sheriffer i USA). De valda fick inte ha några privilegier i förhållande till folket och kunde återkallas om en majoritet i valkretsen krävde det.

Hela tanken var att folkets ombud inte skulle utgöra någon särskild yrkeselit med egna intressen och att myndighetsmakten - kommunens miniatyrstat - inte skulle vara någon väldig byråkratisk kropp som sög musten ur samhället. Tvärtom skulle arbetarbefolkningens styreske genom en billig stat som överlämnade så mycket av beslutsmakten som möjligt åt folket självt och dess olika fria sammanslutningar.

Samma mönster

Samma mönster, samma försök att skapa former för verkligt folkligt styre, har gått igen nära nog varje gång de arbetandes breda grupper satt sig i rörelse och utmanat de gamla förhållandena.

Den unga ryska revolutionen med sina sovjeter – arbetarråd - är kanske det mest kända exemplet. Men det gäller också för de väldiga folkrörelserna i hela Europa under samma tid (inklusive i Sverige där arbetar- och hungerkommittéer 1917 tog över den lokala makten på flera håll i landet), för den spanska revolutionen 1936, för Italiens partisanområden under kriget, för upproren mot stalinismen i Ungern 1956, Tjeckoslovakien 1968 och Po-

len 1980... för att bara nämna några europeiska exempel.

När de många, arbetande människorna börjat röra sig och försökt ta kommando över utvecklingen har de helt enkelt snabbt upptäckt att de inte kan sköta samhället på det gamla sättet och genom de gamla formerna.

Tänk er dagens ämbetsmannastat med dess extremt privilegierade byråkrati, oftast rekryterad ur de borgerliga samhällsskikten. Den befinner sig ljusår från en vanlig arbetares eller tjänstemans vardag. Att föreställa sig den statsmakten som ansvarig för samhällsägda stora företag och banker i en långt större utsträckning än idag är ingen locka-

nde tanke. Generaldirektörerna med 70-140 000 kronor i månadslön (!) som basar för posten och SJ har inte ett dyft till övers för verkligt folkstyre och socialistisk hushållning. De är kopior av det kapitalistiska näringslivets makthavare och en del av dem som bär upp maktparaten i dagens klassamhälle.

Tänk er polisen och militären, med den slutna kårvärlden, Säpos oåtkomliga verksamhet, den hårt högerinriktade officerskåren, underrättelse och spionnäten... att föreställa sig den apparaten som ett verktyg för befolkningens demokratiska styre av hela sitt samhälle är inte lätt.

Och tänk er dagens politiska system med val vart tredje år, ett samhällsskikt av högavlönade yrkespolitiker, statsfinansierade partier som endast i liten utsträckning bygger på medlemmarnas aktivitet... hur långt befinner sig inte det systemet från

de flesta människors vardag! Ja, hur många människor har över huvudtaget någon gång i livet ens talat med någon av dem som "sköter politiken"? Kan man tänka sig att den gamla formen lämpar sig för ett samhälle där vi ska sköta tillgångarna gemensamt?

Nej, staten och maktfunktionerna måste vila på hela folkets engagemang och vilja. Självklart ska vi ha allmänna val med lika rösträtt till den nationella församling som utser de dagligt ansvariga, regering eller vad vi vill kalla det. Men representationssystemet måste också bygga på de arbetandes förvaltning av sina arbetsplatser och bostadsområden, på decentralisering av maktfunktionerna och på myndighetsorgan som rekryteras från folkets breda lager, som kan ställas till ansvar och som inte tillåts utvecklas till en särpräglad elitkår med egna intressen.

Underlätta för arbetare

Men skulle inte en sådan förändring av det nuvarande samhället leda till våld och kaos?

Nej, tvärtom, det är just för att undvika våld och sönderfall som styrelsesättet måste förändras.

För om de viktigaste ekonomiska medlen överförs i samhällets händer, och alltså berövas de nuvarande ägarna, är det bara en kraft som kan förhindra att den omvälvningen leder till ett nedbrytande samhäll-

skrig. Det är befolkningens stora massa av arbetare, lägre tjänstemän och andra utnyttjade.

Endast om de många mobiliserar sin energi, kunskap och förmåga på samhällets alla nivåer kan våld och sammanbrott motverkas.

För vi kan vara säkra på att de gamla ekonomiska makthavarna inte godvilligt och godmodigt kommer att överge sin ställning.

De kommer, som nu, att sabotera politiska beslut och folkviljan genom investeringsstrejker, valutaflykt och liknande. Den gamla stats- och myndighetsmakten, som byggts upp på de ekonomiska makthavarnas villkor och för att tjäna dem, kommer inte att vara något skydd mot sådant sabotage.

Det nya sättet att styra krävs också för att målsättningen, en gemensam skötsel av samhällets tillgångar i alla människors intresse, inte ska förloras på vägen. Det gamla klasssamhället, med dess normer, tänkande och nedärvda förutsättningar raderas inte ut i ett slag.

Tvärtom, under tyngden av århundradens klassförhållanden och maktmönster kommer det gamla att återskapas och präglade oss under mycket lång tid.

De människor som bär arvet från arbetarklass och äldre tidens un-

derklass kommer med tusen trådar att vara bundna vid det förflutnas ställning, befinna sig på efterkälken vad gäller studievana, förmåga att uttrycka sig och ta sig ton mot vad som uppfattas som auktoriteter osv. Medan arvtagarna till borgerligheten och andra mer välsituerade samhällsklasser kommer att arva med sig fördelar på livets olika områden in i framtiden. För att inte tala om hur arbetslivets krav ännu under lång tid kommer att odla fram skillnader.

Det gäller också för förhållandet mellan män och kvinnor där dominansen för män och de levnadsmönster manssamhället präglar inte raderas ut för att de gamla ägande- och maktförhållandena förändras.

Vi kommer inte att kunna förhindra att de gamla klass- och maktmönstren tenderar att återskapas, men vi kan motverka dess svåraste konsekvenser, bland annat just genom att förankra samhällets beslutsmakt i former som underlättar för de många arbetande människorna att styra, inte som idag blockerar dem.

En revolution av de grundläggande maktförhållandena i samhället kräver också en revolution av den politiska maktens former.

Organisation

Ytterligare en punkt som förenar vår typ av revolutionärer är insikten om att vi måste samla oss inom ramen för en gemensam organisation, ett politiskt parti.

Inte bara för att effektivare kunna sammanfoga våra ansträngningar utan också av djupare skäl. Genom att göra våra erfarenheter till gemensam lärdom - något vår organisering underlättar - ökar vi möjligheten att förstå vår omvärld. Då kan vi upprätthålla vår strävan även i tider av motgång och individuell demoralisering. Och då kan vi upprätthålla våra erfarenheter som ett "gemensamt minne" som kan föras vidare mellan generationerna. Så att inte alla misstag måste göras om när nya människor tar vid, så att inte rörelsen varje gång måste börja om från noll.

Men är det inte risk att organiseringen fryser fast, blir konservativ och inte förstår det nya, att den själv föder fram en politisk kår med egna särintressen som försöker ta över och för egna syften utnyttja varje form av egen rörelse bland arbetande människor?

Jo, den risken är stor. Och den

representerar en ständig verklighet i ett samhälle där organisationer som överlevt sig själva bärs upp av statsfinansierade eliter som försöker parasitera på och uppsluka varje nytt försök till människors självverksamhet.

Även vår organisation är utsatt för den risken.

Men när sociala krafter kämpar tvingas de ovillkorligen organisera sig på ett eller annat sätt. Om socialister själva skulle avstå - i namn av farorna - leder inte det till att de politiska motståndarna avstår, bara att de får en fördel och kan vara säkra på att vinna.

Istället för att avstå från organisation på grund av riskerna måste vi göra tvärtom. Vi måste skapa en organisation som just bygger på en medvetenhet om dessa risker, vars tänkande och organisationsformer avsiktligt söker motverka dem.

Vi tror att vi har en chans att göra det genom att försöka göra vår organisation helt igenom demokratisk, där alla utan fruktan kan kämpa för sin åsikt. Ja, där den åsiktskampen ses som fullständigt normal och rörelsens själva livsluft.

Samtidigt måste organisationen kunna vara handlingskraftig där alla respekterar de demokratiskt fattade besluten och där de enskilda medlemmarnas förmåga kan förenas bakom arbetet på att genomföra dem. Bara på det sättet kan man verkligen pröva de demokratiska besluten mot verkligheten - och efter en utvärdering ompröva dem.

Organisationen måste vara medvetet antibyråkratisk där inga privilegier knyts till politiska uppdrag och tjänster. Att bli förtroendevald ska inte innebära att man börjar klättra upp för någon ekonomisk karriärstege som man sedan med näbbar och klor söker klamra sig fast vid. Eller som man kan svinga sig från in i en högre mer ombonad klassvärld.

Till det antibyråkratiska måste knytas en medveten motverkan av de mönster för makt och överordning som präglar det klassamhälle vi verkar i så att rörelsen kan byggas

på allas erfarenheter och röst. Det innebär inte bara att söka förhindra att auktoritära metoder, akademiskt översitteri och andra överhetsmaner tystar de många "vanliga" medlemmarna. Det kräver också att den manliga dominans som så präglar hela samhället - och de sätt att arbeta, fördela och värdera som följer av den dominansen - avsiktligt motverkas.

Organisationen måste därtill, i sitt program och tänkande, besjålas av tillit till de arbetandes egen initiativkraft och självverksamhet. Denna tillit är inget som socialister har när det passar utan är själva utgångspunkten för vår rörelses politiska tänkande.

Och organisationen måste vara internationell så att likasinnades erfarenheter från hela jorden ingår i rörelsens tänkande och bidrar till att hålla målsättningarna levande.

4

Fyra förutsättningar

Man kan alltså säga att vi är revolutionärer utifrån fyra förutsättningar:

- Vi strävar efter att ersätta kapi-

talismen med en gemensam demokratisk hushållning inte bara i vårt land utan internationellt.

- Vi bygger den strävan på att

försöka förena vår tids arbetarklass till en politisk maktfaktor som kan bryta dagens ekonomiska makthavares ställning.

- För att det ska vara möjligt måste den politiska samhällsmakten förändras så att den representerar

de många arbetande människornas styre över alla samhällsnivåer.

- En omvälvning som i sin tur kräver att vi som strävar i den riktningen organiserar oss kring våra gemensamma målsättningar, både här hemma och internationellt.

Men för vad?

Men det kan väl ändå inte bara vara några så få och så korta punkter som förenar oss som socialister och revolutionärer? Vad ska den gemensamma egendomen, makten och det nya sättet att styra syfta till, hur vill ni att de åtgärderna ska förändra samhället? På ett sommarläger socialistiska partiet höll en gång, menade en representant från vänsterpartiets programkommission att vi revolutionära socialister verkade vara “besatta av själva frågan om makten”. I stället för att tala om vad vi anser om det ena eller andra i samhället och människornas liv, pratar vi mer om problemet med vem som styr och bestämmer.

Och det rymmer faktiskt en god portion sanning. Själva orsaken till att vår rörelse över huvud taget bryr sig om frågor om samhällsmakten, eller att över

huvud taget existera, är vår övertygelse att alla människor har samma människovärde, samma rätt att leva och söka förverkliga sina möjligheter.

Den övertygelsen genomsyrar också alla våra ställningstaganden vad gäller människornas liv och samhällets uppgifter här och nu. Det är utifrån den vi exempelvis bekämpar miljöförstöringen och vägrar acceptera att lösningarna blockeras av den kapitalistiska vinsten. Det är utifrån den övertygelsen vi vänder oss mot diskriminering och förtryck av kvinnor, människor av annan nationalitet eller hudfärg. Det är därför vi är mot fördomar och diskriminering av homosexuella eller människor som inte vill leva “som andra” o.s.v.

De politiska lösningar och de förändringar av samhället vi kämpar för uttrycker alla den förutsättnin-

gen: att alla människors lika värde och rätt att leva garanteras. Men vad människorna vill göra med sina möjligheter, när de jämlika förutsättningarna och respekten för allas livsmöjligheter garanteras, om det har vi faktiskt ingen uppfattning.

Vårt parti är inget "tycke och smak" parti. Vi företräder ingen särskild smakritning vad gäller mänsklig kultur eller samlevnad. Vi föredrar inte gruppäktenskap framför tvåsamhet eller tvärtom. Vi tycker inte att konsten ska vara abstrakt eller att den ska vara föreställande, att musiken ska vara si eller så. Vi har inte, som rörelse, någon uppfattning om ifall barnen ska leka med pedagogiska träklossar eller med plastdockor.

Vår kamp syftar till att människorna själva ska kunna få avgöra hur de vill forma sina liv utan att klassamhälle och förtryck sätter ramarna.

Detta kan vara nog så viktigt att påpeka eftersom inte minst det som kallas "vänster" ofta har trott sig sitta inne med svaret på allt som rör det mänskliga livet och hur det bör levas.

I den svenska socialistvänsterns barndom, vid tiden för första världskriget, formligen sprutade de radikala vänsterkrafterna ut sina

levnadsideal. Helnykterhet, motstånd mot kortspel, mot "revykultur" och den nya "biografteatern", mot jazzmusik, "rekordidrott" och "smutslitteratur" (billiga kiosckdeckare och pigromaner) var uttryck för en slags moralisk renhetsideologi som besjälade i synnerhet den socialistungdom som skulle bli det framtida kommunistpartiets kärna.

Och den kommunistiska rörelsen under stalintiden hyllade en slags "proletärideologi" inom såväl konsten som musiken, arkitekturen och naturvetenskapen. Partiet med stort P antogs sitta inne med det marxist-leninistiska svaret på allt som rörde det mänskliga livet.

För att inte tala om 60- och 70-talets nyvänster där allt från kollektivboende till fiolmusik ingick i mångas frälsningsbudskap.

Vi socialister förenas inte av några sådana evangelier. Bland vår typ av revolutionärer förenas människor av väldigt olika temperament, läggning och smakuppfattning. Här finns de som älskar gamla hus och stadsmiljöer och sådana som tycker det är oerhört spännande med nya djärva material och lösningar. Här samsas de som njuter av 1700-talsmusik med hårdrockare och country-älskare. Här finns de som tycker att svarta damasker och spretigt hår är häftigt och de som trivs bäst i

skjorta och slips. Här finns de som avskyr äktenskap och tvåsamhet och de som vill leva i ett livslångt parförhållande. Här finns kollektivisterna och enstöringar, tålmodiga och otåliga, himlastormare och gnetare.

Det förenande är målsättningen att avskaffa kapitalets makt och klassamhället och göra det möjligt för människorna att själva välja.

Den gamle ryska revolutionsledaren Leo Trotskij, som ju en gång i tiden bidragit med en del till vår rörelse skrev vid ett tillfälle att med klassamhällets bortdöende skulle också partier i vår mening, partier som grundar sig på klassintressen,

dö bort. Det betyder inte, menade Trotskij, att människor skulle upphöra att gå samman kring idéer och ideal, att konfrontationerna mellan olika uppfattningar skulle upphöra. Men formeringen skulle, tänkte han sig, ske mer utifrån olika recept för hur den mänskliga kulturen borde utformas och det mänskliga livet levas. Inte kring oförsonliga klassintressen.

Så kan det nog bli. Och de flesta av oss skulle säkert gärna leva i den framtiden. Men vår tid har ännu att röja undan klassamhället. Och vår uppgift är ännu att förena arbetarklassen för det jobbet.

Kärlek

I den långa kampen mot klassamhället, genom alla bakslag, missräkningar och besvikelser är det inte bara många som förtvivlar och ger upp. Lika vanligt är det att förbittras. Den gamle förgrämde kommunisten som tycker illa om sina medmänniskor och längtar efter den stora röda domedagen då alla räkningar ska göras upp, är tyvärr inte bara någon romanfigur.

Den argentinske revolutionären Che Guevara, som deltog i den kubanska revolutionen och stupade

i spetsen för Bolivias gerilla på 60-talet, sa en gång: "För några kanske det låter lite löjligt, men varje verklig revolutionär drivs av kärlek till människorna."

Det tror jag är viktigt; av kärlek till människorna och livet, inte av hat. Det är den kärleken som får oss att avsky det system som förstör livsmöjligheterna för så många miljoner och som gör så många människor inte bara till förtryckta, utan också till förtryckare.

Det är den kärleken som gör

att vi avskyr hänsynslösheten och råheten, självgodheten och ligkiltigheten som klassamhället stimulerar både i toppen och i botten.

För att inte den avskyn ska bottenfrysa till förblindande hat och bitterhet försöker vi omvandla den till politisk förståelse och kraft.

En ledare för gerillan i El Salvador berättade en gång om svårigheterna i det dåvarande inbördeskriget. Många som anslöt sig till gerillan, sa han, drevs inte av någon särskild politisk uppfattning utan av raseri och vilja att hämnas en mördad mor, en våldtagen syster eller en uttraderad familj. De ville ta livet av varenda regeringssoldat eller makthavare som kom i deras händer. Huvuduppgiften för revolutionärerna i gerillan var att försöka omvandla hatet till politisk förståelse, att stöpa om det till en strävan efter ett människovärdigare samhälle byggt på kärlek och respekt för livet, inte att utkräva hämnd.

Vår typ av revolutionärer är alltså varken tycke- och smak-radikaler eller hämndlystna röda domedagspredikanter, vi är varken fanatiska himlastormare eller världsfrånvända dagdrömmare.

Vi är övertygade om att människorna själva besitter den kraft och kärlek som kan göra vår planet till en fantastisk möjlighet och ett

underbart äventyr för hela mänskligheten - i stället för det dårhus där inte bara enskilda människor förstörs utan där själva livets förutsättningar riskeras.

I kampen för att förverkliga den möjligheten måste vi vara beslutssamma men inte brutala, okuvliga men inte fanatiska, uthålliga men inte förstenade.

Ja, inför livet och existensen är vi ödmjuka i vetskap om att vi som människor ännu vet så litet, ännu bara befinner oss i begynnelsen av vår arts historia. Men just därför är vi också oförsonliga mot klassheraväldets maktordning och blindhet som hotar att sätta punkt för den historien, innan den ens förverkligat en bråkdel av sina möjligheter.

Det är kring försvaret av de mänskliga möjligheterna som vår typ av revolutionärer förenas.